

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: keddén, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

A közúti vasut.

A közúti vasut ügyében, amelyben Rauscher Béla terveit szerint üdvös akció indult meg, tegnap d. u. 4 órákor értekezlet volt, amelyen szélesebb körben és határozott alakban nyulvánult meg a város törvényhatósági tagjainak kedvező véleménye a közúti vasut létesítésének dolgában. Mindnyájan megegyeztek abban, hogy az új közúti vasut városunkban immár alig nélkülözhető *kulturális* szükséglet, amelynek mielőbbi kivitelében mindnyájan egyetértettek, a kivitel módjaira voltak csak elágazók a vélemények. Nyomban akció is indult a kivitel módozatának megbeszélésére. Bizottságokat küldöttek ki, amelyeknek feladatuk lesz, hogy Rauscher Béla terveit, tételeit áttekintsék s helyi viszonyaink lathatásával más városokban indított motoros vasut üzemeltetési viszonyaitva mindenre kiterjedő figyelemmel realizálják. A bizottságok munkája után a programbizottság, majd a törvényhatóság veszi kezébe az ügyet, amelynek sorsa, az első értekezleten megnyilvánuló nagy érdeklődés s egyhangyan megnyilvánuló óhaj által máris biztosítottak látszik. Különben az értekezleten annyira bőven s érdemlegesen megvitatták a közúti vasut ügyét, hogy egyéni véleményünk hozzáadása nélkül a követ-

kezőkben közöljük az értekezlet lefolyását:

Száva Gyula dr. polgármester d. u. 4 órára értekezletet hívott össze a törvényhatóság tagjainak, az érdekelte feleknek és a szakférjaknak bevonásával, amelyre számosan jöttek össze, jelétül annak a nagy érdeklődésnek, amely a közúti vasut megvalósulása iránt városszerint megnyilvánul. Az értekezletet a polgármester nyitotta meg, örömeinek adván kifejezést s mindannyiunk érdekét magában hordó kezdeményezés felet, amelynek érdeme Rauscher Béla v. b. tagot illeti. Polgármesteri programjának is egyik sarkalatos pontja a közúti vasut létesítése s annál inkább örömmel fogadja Rauscher Béla indítványozását, mert azáltal alkalmat adott neki arra, hogy régi óhajának kivételére közremunkálhasson. Az értekezletet azért hívta össze, hogy lássa az érdekelte közönség álláspontját a közúti vasutal szemben s ha a terv kedvező fogadlatásra talál, meg fogja tenni a szükséges előmunkálatokat.

Ezután felolvasták a benyújtott tervezetet, amelyet Rauscher Béla kísért magyarázattal.

Már 3—4 éve foglalkozik a közúti vasut tervével, melynek érdekében a Fejérmegyei Naplóban cikketek is írt. Most széles körültekintő munka árán hozta a terveket a város törvényhatósága elé, Leginkább az Arad—csanádi motoros vasut megtekintése nyomán alakultak ki tervei. Az arad—csanádi motoros nagyon olcsón, praktikusán s minden kívánságot kielégítően látja el a személyi és áruforgalom igényeit. Ennek tanulmányozása után készítette terveit. Tervét, a melyet közöltünk lapunkban, teljesnek realísnak gondolja. A forgalom, amelyen a tervek alapítva vannak, a jövőben csak emelkedhetik. Adatai, nevezetesen a teherforgalomra vonatkozólag feltét-

lenül megállják helyüket; a kereskedők bemondásaiból mindenütt kevesebbet vett. A kimutatott teherforgalomból így 450 vaggontlettött. Villamos erővel is megoldhatónak gondolja a tervet, azonban a maga részéről inkább ajánlja az elektromotoros szerkezetet, amely Aradon a Verlinghausen-gyár készítményeiből kitűnően megállja helyét s a villamos szerkezettel olcsóbb.

Nagy Ignác v. b. t. a maga részéről hozsánával üdvözli Rauscher Béla akcióját, amellyel megoldva látja az ő régi terveit, amelyek 13 vel minden utánjárás munkája ellenére is kivitelre nem kerültek. Igen jó befektetés lesz a város részéről az új közúti vasut, a befektetett összeg bőséges kamatot hoz. A részletkérdésekre fentartja nézetét. Bünt követne el a város; ha a közúti vasut megalkotását halogatná.

Erdőssy Bódog v. b. t. azt a kérdést kívánja első sorban tisztázni, hogy a város mint erkölcsi testület maga akarja-e megcsinálni a vasutat vagy pedig részvénytársaság vennie kezébe az akciót. A részletekre nézve Rauscher Béla terveit realísnak látja, kétségesnek csak a személyi forgalomra vonatkozó adatokat gondolja. A vasuton utazók 35%-át nem lehet venni. A vasúti állomáson leadott jegyekből egy részt azokra az utasokra is kell számítani, akik anélkül utaznak tovább, hogy városunkba bejőnnének. Tehát a személyforgalmat a vasúti jegyek 25% ára kell venni. Azt a kérdést, hogy villamos erővel vagy elektromos szerkezettel csinálják-e meg, azáltal kell eldönteni hogy melyik olcsóbb.

Winkler Nándor v. b. t.: A maga részéről szintén hozsánával üdvözli a kezdeményezett akciót s vele szemben az az első kívánsága, hogy többé a közúti vasut ügyét ne hagyjuk levenni a napirendről, ha már egyszer sikerült felkeltenünk iránta ilyen széleskörű érdeklődést.

Gulner Gyula.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Kevés embert bucsuztattam el még, a kit az eszemmel annyira becsülni, nagyratartani s a szívemmel annyira szeretni tudtam volna, mint Gulner Gyulát.

Tíz estendő óta ismertem őt, mint a „pötlői pusztai bérőjét, a melynek lelkesze vagyok Valahányszor egy-egy napot a társaságában eltöltöttem, mindig mintegy megittasulva, egy nagy fölemelő boldogsággal a lelkemben, tértem haza. Sokat, nagyon sokat tanultam tőle, A politika ezernyi szövevénye közt mindig úgy láttam az ő éles elméjét, de főképen az ő utolsó izzig becsülte magyar lelkét, mint egy fátylát, a kinek a véleményét mindig szépnek és okosnak találtam.

Csodálatosan kedves, leereszkedő ember volt. Soha nem volt senki, a kit kicsinynek talált volna. A legutolsó munkásával is olyan hangon tudott beszélni, hogy az a tűzbe ment volna érte. A szó legszorosabb értelmében veszem ezt a kifejezést, mert hiszen a valóság be is igazolta ezt akkor, mikor a pusztán tűz ütött ki és az uraság lakása is veszélyben forogott. Az

ő emberei ott jártak a tűzforgatagban. Az intéző nem is annyira a házat féltette már, mint inkább az embert, a ki az életét semmire se becsülve a gazdája vagyonát mentette.

Minden cselédje élt-halt érette. Összel, amikor a külső munkáknak vége volt, egy-egy mulatságot szokott rendezni. Ez volt a jutalmazás napja. Ott voltak a jóbarátjai is. Ő azonban olyankor urnak érezte magát, a ki számot vet az emberei sáfárlkodásával és mindegyiket aranyakkal jutalmazta. Meg is magyarázta nekünk:

— Ennek a szegény embernek egy vagyont adtam azzal, a mit az én zsebem meg se érez. De azt is tudom, hogy hűségesebben senki se foglalkozik az én jószágommal, az én kanászom, tehencsem.

Es úgy is volt. A ki mász aludni se tudott, ha a díznán közt baj fejlődött s a furfangos ész minden leleményét kihasználta, hogy a gazdája jószágával annak becsülését, szeretetét, de meg a maga anyagi javát is mentse.

Az őszi mulatság alkalmával tánc is volt. Ő is részt vett benne. Persze a maga módjával, mert már akkor csak egy veséje volt. Mójával megforgatott minden leányt, minden asszonyt, sőt hogy az ő atyai jóindulatát megmutassa, jó kedvében mindegyiket meg is csókolta.

Persze megkérdeztük tőle:

— Há, méltóságos uram, az öreg Zsuzsi nénit is megcsókoltad!

— Meg. De nem egészen. Inkább csak úgy markiroztam.

De azért a Zsuzsi néni tökéletesen boldognak érezte magát, mert a markirozás jól sikerült. A pusztai legalább hitte, hogy ő sem kisebb az uraság szemében a többi vázsoncselédnél.

Azt mondják, hogy a ki valamivel szakszerűen foglalkozik, annak agyveleje átalakul és tudása lesz a tudományának. Gulner Gyula ilyen volt. Csodálatos módon ismerte a gazdaságot. Ha össze találkoztunk s a dolgomat végeztem, föl-szóltott, hogy most menjünk és tanulmányozzuk a gazdaságot. Keresztül-kasul jártunk mindent az istálló és vidéke flaszterjától a süppedő szántóföldek talajáig. Ismerte minden állatát, pedig volt vagy 200 darab, melyiket hol, mennyiért vették, abonyi termés vagy fejérmegyei szerzemény? Mindenben tudott gyönyörködni s a mellett oly gazdaságtudományi előadásokat tartott, hogy élvezet volt hallgatni. Hogy a kedvem el ne menjen, egyébről is folyt a társalgás. A magas politika, a pártok és emberek jellemzésére mindig olyan markans ítéletei voltak, hogy nem győztem őket az egyamba vélni. Minden találkozás egy-

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

Nagy választék ág- és asztalműekben,
színes és fehér barchetok stb.

olcsó, szabott árak mellett.

Maj lapunk 4 oldal.

0000707

Egyezünk meg abban, hogy a haladás útján levő városunkban a közúti vasút olyan *kulturális* szükséglet, amely mellett ha arról van szó, hogy megcsináljuk-e, mindenképp melléktékintetnek el kell tűnnie. Hogy városunk mennyire elmaradott város a kulturális ilyenmő követelményeiben, azt csak kulturális vidékről beszámolókkal veszik észre. Erdőssy-indítványára azt jegyzi meg, hogy az akció minden körülmények között az összes anyagi felelősséggel a városnak kell a kezébe vennie. Bécsben épen a múlt napokban ültek össze tanácskozássra Európa legkiválóbb szociálpolitikusai s egyértelműleg megegyeztek abban, hogy a városok fejlődését az biztosítja, ha jó adminisztrációjuk mellett okos vállalkozásokba fognak s anyagi haladásukat biztosítják. Németország imponálóan fejlődő városai így lettek olyan magas nivón álló városok, hogy a mi városainkkal össze sem lehet őket hasonlítani. Ha tehát a kulturális sorába akarunk lépni, ne hagyjuk előlátni a felvetett eszmét. A maga részéről azt az előterjesztést teszi, hogy az olcsósági szempontokat ennél a város fejlődésére oly fontos lépésnél ne tekintjük, csinálgán egy modern, fejlődésünket, haladásunkat elősegítő alkotást.

Gerő Jakab a részletkérdésekre tett néhány megjegyzést. A tervezett két motoros kocsi nem tudja lebonyolítani a forgalmat. A teherforgalmat olcsóbbá kíváná tenni. Általában úgy látja, hogy a kiadások emelkedni, a bevételek szállani fognak Rauscher Béla terveihez viszonyítva. Indítványa, hogy utalja az értekezlet három bizottság u. m. műszaki, pénzügyi és kereskedői bizottság elbírálása alá a kérdést s csak azután vegye egyetemes tárgyalás alá.

Winkler Vilmos főmérnök: Még csak a sötétben tapogatózunk. Tisztább tájékozódást kíván a kérdés ágabogáiban. Evégből beszerzését kívánja más városokban már létező közúti vasutak üzemszerűségének. Temesvártól kitünően prosperál a közúti vasút. Kassán, Sopronban, Szegeden nagy terhe a város háztartásának. A körültekintésre, a különböző mérlegek beszerzésére nagy szükség van. Az elektromotoros rendszer bevezetését is megfontolandónak tartja. Az aradiak is azon gondolkoznak, hogy az elektromotoros szerkezetet villamossal váltsák fel. A személyes és teherforgalmat sem gondolja egyszerre lebonyolíthatónak. Külön kocsikra, külön vágányokra lenne szükség. A létesítendő keményítő gyár forgalma is lényegesen befolyásolhatja az üzemet. Mindezek figyelembevétele mellett azt

egy vezércikk anyagát adni. Mikor belügyi államtitkár lett sok érdekes kulisszatitok birtokába jutottam s jól emlékszem, hogy pl. a megyei tisztviselői fizetésrendezése dolgában olyan részleteket mondott el, a mivel az itthoniak hónapok eseményeit ismerték előbb meg. Szörnyen karpált bennünket a városi villamos világítás, különösen pedig a kriminálisan rossz szerződés miatt, a melyet több pontjában ki is javított. Nem tudta megérteni, hogy egy város miként adhatta ki azt a nagyszerűen jövedelmező vállalatot a kezei közül. Persze mindezt most az eső után látjuk leginkább, mikor köpenyeg híján csuromra áztunk.

Az utóbbi időben nem egyszer panaszkodott, hogy a főispánság sok munkát rótt rája. Sokkal többet, mint az államtitkárság, amelynek aránytalanul kényelmesebben felelt meg.

Fejérmegyéhez és Fehérvárhoz nagyon sok kellemes emlék fűzte. Hiszen Yáiban született és városunkban töltötte gyermekéveit s a gyermekekévék annyi pajzánsággal telt korszakát. Innen is nősült. Reé István főkapitány nővérét, valamikor három vármegye leghíresebb leányát vette nőül, akivel nagyon boldog házasságban élt. Csodálatosan szerette. Tavaly, mikor meghalt, egy alkalommal magunkra maradtunk, órák hosszat tudott róla beszélni, az utolsó napjait, szavait, az utolsó tekintetét oly szerető hűséggel beszélt el, hogy egy pszichológusnak dicséretére válnék, pedig az ő szívével első sorban a szeretet édesbűs emléke aranyozta be.

Egyik utolsó találkozásunkkor az iskolai zászlóaljat ajánlotta a figyelmembe. Irtam is róla több cikket s a mint hallom, az előkészületek pompásan haladnak a befejezés felé. Itt is a feját, a népet rajongva szerető magyar ember lelke beszélt belőle.

indítványozza, hogy vegye a város alapos tanulmányozás alá a dolgot s csak azután kezdje meg az előkészítés munkálatait.

Holly Géza v. b. tag fölöléslegesen tartja a részletkérdésekbe való bocsátkozást, az értekezlet csak arra van hivatva, hogy az indítvány elfogadása, vagy el nem fogadása felett döntsön.

Tóth Artur v. b. tagnak a dolog anyagi oldalát tekintve voltak kifogásai. A hozzászólásokból úgy látja, hogy Rauscher Béla tervének kivitele minél több bizottságon megy keresztül, annál költségesebbnek fog mutatkozni. Helyesli a bizottságok kiküldését és az ügy intézésében a minél szélesebb körültekintést.

Czapáry László dr., v. b. tag örömmel üdvözl az akció. A kishitűségnek helye nincs. A vállalkozás városunkra csak sikert, fejlődést hozhat. Ne csak a vasutról jövő forgalmat tekintjük a bevételek között, a szőlői kirándulások meg a város lakosainak forgalma bent a városban is hozzájárul a bevételekhez.

Sáhra Gyula dr. polgármester: Összegezve a nyilvánított véleményeket s azokból megállapította, hogy a közúti vasút megépítése nem szenvedhet kétséget. A megépítés módozatában térnek csak el a vélemények, ebben dűlőre jutni azonban a kiküldendő bizottságok feladata lesz. A műszaki bizottság dönt afelett, hogy a közúti vasút villamos vagy elektromotoros vasut legyen-e, a pénzügyi szakosztály pedig a kérdés anyagi oldalát tisztázza a beszerzett adatokra támaszkodva. Ha a bizottságok végeztek munkájukkal, összeül a programbizottság, amely már teljesen kész tervezettel lép a közgyűlés elé. A programbizottságba, valamint a kiküldött bizottságba bevonják az összes szakértőket, akik egész szakmájukat és ambíciójukat vihetik abba, hogy egy új kulturális intézmény szolgálja városunkban a haladás áldásait.

Az értekezlet a polgármester előterjesztését határozatilag kimondotta s 6 óraker ért véget.

UJDONSÁGOK.

— Czirák László gróf, a ki eddig a vatikáni nagykövetségénél volt — a mint értesünk — az Egyesült Államok washingtoni nagykövetségéhez küldetett. Czirák László ma utazott el Amerikába.

Milyen kár, hogy az ilyen embert is el kell vesztetni. Milyen csapas egy nemzetre, mikor egy még java erejében levő, okossággal, tengeri tapasztalattal és csupa nemes jóindulattal teli embert hirtelen elhűltan, hidegen, fagyos földbe kell temetni, ahol nem dobog többé a szív, nem sugárik a lélek s a szeretet az emlékezéssel kénytelen megosztani a birodalmát.

Vasárnap összehívtam a pötöllei pusztá népét s a kis kápolna oltárától mondtam el fölőtte a bucsuztatót. A gyermekek nem sirajkák keservesebben az édesapjukat, mint a hogyan azok az egyszerű emberek zokogtak az ő uruk, jöttevőjük, barátjuk, édesatyjuk gyászos emlékénel. De én se bírtam eltitkolni az én könnyeimet. Miért titkoltam volna el. Egy nagyon jó emberem vesztettem el, akitől ugyan sohase kértem semmit és mégis többet adott, amit valaha várhattam tőle, szeretetet, barátságot, mert fölemelt magához.

Ott voltam a temetésén. Őt miniszter, temérdek nagy ur állotta körül a koporsóját. Elmondták a nagy érdemeit, a hazafii érdemeit, de végül Apponyi gróf is, Teleky gróf is, Fazekas alispán is így vettek tőle bucsut: — Kedves Gyulám, Isten veled!

A vármegyeháza körbenfutó folyosójáról száz meg száz koszoru hervadó ékessége hirdette az ő becsületét és feledhetetlen emlékét, én a pötöllei egyszerű emberek imádságát, a szívükből kisajgó fájdalomát és a belsőségek könnyeit természet le a ravatárára.

Adj Uram neki örök nyugalmat és az örök világosság fényeskedjék neki!

Bilkei Ferenc.

— **Honvédség köréből.** A védőkötélzettség teljesítése után a honvédség kötelékéből elbocsátották a székesfehérvári m. kir. 17-ik honvédség-geezredtől: Vida István tartalékos-segédszámsziszter, Becka Károly tartalékos segédlelmezésiszter, Bossányi Gusztáv, Pillich Ferenc Sándor és Szűts Ernő tartalékos gyógyszerészügyi tiszteket.

— **Jubiláló ezred.** A 69-ik gyalogezred jövő évi február 1-én ünnepli meg — nem városunkban, hanem Pécsen (ahol az ezredtörzs állomásozik) — 50 évi jubileumát. Ez alkalommal egy 400 oldalas és 11 képpel diszitett emlékkönyv jelenik meg a gyalogezred történetéről, természetesen — németnyelven! A jubileumra a gyalogezred kötelékébe tartozó összes tartalékos tiszteket is meghívták.

— **Főigazgatói látogatás.** Várady Károly dr. a székesfehérvári tankerület kir. főigazgatója a múlt héten végezte hivatalos látogatását a főgimnáziumban s a szombaton tartott konferencia alkalmából kifejezést adott meglegedésének a tapasztalt tanulmányi eredmény felett.

— **A filharmonikusok vasárnap esti hangversenyét** ismét zsufolt ház élvezte a Szent István teremben. Valóban élvezte, mert nem volt az estélynek egyetlen egy részlete, melyen nem látszott volna meg a művészeti ihlete. Ha a minap a kidolgozásban itt ott előforduló apró foltokról szólottunk, a vasárnap esti hangverseny a legaprólékosabb gondosságért kell magasztalunk. Szinte látszott a műközőkön, hogy szorgalommal dolgozták ki az előadás minden finomságát és tették hozzáférhetővé a halgatóknak. Az estély fénypontját azonban Jellassichné Csurgay Adél éneke képezte, a ki a legkiválóbb ének-művésznők közé tartozik. Hangterjedelme akár a magasabb, akár mélyebb regiszterekben csodálatos finomságokban nyilvánul, gyönyörű erővel cseng, remekül iskolázott futamai, stakkatói a legművészebb élvezetszerzők a közönségnek, amely nem nyugodott addig, míg ismétléseivel újra és újra gyönyörködtette. A filharmonikusoknak, illetőleg Frycay Rikárdnak melegen gratulálunk a vasárnapi pompás sikerhez.

— **Vörösmarty-bál.** A Vörösmarty-körben Széchenyi Viktor gróf főispán elnökléte mellett ülés volt, amelyen kimondták, hogy a jövő évi január hó 29-én a városi színházban Vörösmarty-bált fognak rendezni, amelynek tiszta jövedelme a Kápolna-Nyéken állítandó Vörösmarty-szoborra fog fordítatni. Az előkészítő bizottság elnöke Széchenyi Viktor gróf főispán.

— **Előadások.** A *Nepakadémiában Bilkei Ferenc*, lapunk f. szerkesztője tartott tanulságos előadást amerikai élményeiről. Az előadást nagy tetszéssel fogadta a természet zsufóságát megtöltő hallgatóság.

A *Szabad Liceumban Kovács Kálmán* tartott tanulságos előadást az uzoráról.

— **Szilveszter-estély.** A Vörösmarty-Kör folyó hó 31-én saját helyiségében családias jellegű Szilveszter-estélyt rendez, amelyre a kör tagokat b. családjaikkal együtt szivesen látja. Belépő-díj 2 korona. Kezdeté este 10 óraker. Meghívókat nem küldenek szét.

— **Teaestély.** A helybeli Kereskedelmi Csarnok f. hó 25-én este 8 óraker táncsal egybekötött teaestélyt rendez a saját helyiségében.

— **A hajózásról.** A kereskedelmi akadémia úgy látszik egy újabb hivatást kíván betölteni városunk kulturális életében. A legnagyobb elismerés hangján szólottunk az egy hét előtti előadásról s most újra megtettezzük dicséreteinket. Budapestről Léway István tanár érkezett le tartott egy majdnem két óras előadást a hajózásról oly közvetlenséggel az előadásban és annyi művészettel a vetített képekben, hogy a legmagasabb igényeket is kielégítette. Láttuk a hajózás történetét az ősembernek ősi hajójától, a norvég wikinghajójától, le egés napjainkig a gyönyörű tengeri hatalmasságokig a 30—40 ezer tonnás Océánjárókig. Bemutatta a világ legnagyobb kikötőit, megismertetett bennünk a hajózás száz és száz apróbb-nagyobb titkával. Léway István maga is nagy utazó, a ki szerelmes a tenger bá-

jaiba s képeinek nagyrészét a saját tapasztalatai alapján gyűjtötte össze. A közönség mindvégig áhítattal csüngött előadásán és zajosan megtapsolta érte. Mí, mellette az akadémia vezetőségének mondunk köszönetet a tanulságokért.

Halálozás. Mely részvétellel értesültünk arról a csapásról, amely a helybeli főreáliskolát, vele a magyar tudomány egyik ágát s általában a jó emberek sorát érte **Mika Béla** főreáliskolai h. tanár 24 éves korában vasárnap meghalt. Igazán ritka jelenség volt a mai világban egy ily tisztalelkű, szerény, csak eszményeinek és kötelességeinek élő fiatalember. Amit a gyászjelentés megír, nem fázis. Fiatal korához képest bámulatos képzettsége volt. Már az egyetemen a legjelésebb matematikusnak tartották pályatársai, az angol, olasz, német nagy matematikusokat eredetiben olvasta, kitűnően zongorázott — szóval igen sokoldalúan művelt ifju volt. S ami talán több ennél is: tiszta lélek, arany szív, a köznapiaikon felülemelkedett nemes gondolkodás. Trencsén-Hőjakon született 1886-ban. 1908-ban szerzett jeles tanári diplomát a matematikából és fizikából. 1908—9. tanévre kinevezték helyettes tanárnak a bpesti II. ker. áll. főreáliskolához, de 1909. jan. elejéltől kezdve szabadságon volt betegsége miatt (rheuma). A jelen tanév elején jött hozzánk, ernyedetlen szorgalommal dolgozott, pedig a halál leselkedett már rá s el is ragadta élete virágjában. Haláláról a tanári kar a következő gyászjelentést adta ki:

A székesfehérvári áll. főreáliskola tanári testülete mélyen megszorodott szívvel jelenti, hogy

MIKA BÉLA

helyettes tanár

életének 24-ik, tanári működésének 2-ik évében, december 19-én elhunyt.

Megrendülő állunk ravatalodánál, korán elköltözött barátunk! Mily könyörtelen véget: Irosztadni, üszeszomlani annak a pályának legelején, melyre oly párját ritkító közsütséggel és annyi lángoló becsüvágygal léptél. De megnyugszunk a Gondviselés kiürkészetlen rendelkezésében és zokszóval nem zavarjuk örök pilonésed csendjét. Ugy érezzük, mégis a kiválasztottak sorsa az, mely osztályrészedül jutott. Eszményeknek élte eszményi életet s arasznyi pályád végén köznapí vágyak és érdekek szennyétől illetlenül, sugárzó liliumfehőren adtad vissza nemes lelkedet Teremtődnél!

Kegyeletünk virrasztani fog álmaidnál!

A megholdogult lelkiüdvért intézetünk részéről december 21-én délelőtt 9 órakor a főtiszt. zircirend templomban gyászistentisztelet lesz.

Nyilvános köszönet. Özvegy Meszleny Benedekné és Meszleny Pálné urnők 20—20 korona adományt kegyeskedtek kezemhez juttatni a Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műve céljaira, amely adományokért a nevezett intézmény nevében hálás köszönet mond Csucs István plebános, a ker. gyermekvédelem egyh. igazgatója.

A Szent György kórház karácsonya. A szent ünnepek közeledtével a kórház igazgatósága azon kérelemmel fordul a nemes szívű közönséghez, hogy kegyes adományokkal tegyék lehetővé a kórház karácsonyfájának felállítását, hogy így azok is, kiket betegségük — szeretteiktől távol — ágyukhoz kút, legalább ezen a napon — ha csak pár pillanatra is — örülhessenek és elfeledtessék elhagyatottságukat. A beérkező pénz- vagy természetbeni adományokat kérjük a kórház gondnokságához küldeni, ki azokat hirlapilag fogja nyugtázni.

Felolvasó estély. Bicskei tudósítók írja: A bicskei Kath. egyesületék téli felolvasásait vasárnap bővebb program keretében tartották a kath. kör helyiségében. Schulek József és Naszály Ferenc nevetettő monológokkal mulattatták a közönséget. Michler Józsefné szebbnél szebb énekszámot adott elő. Szép hangját, kellemes énekét a közönség hosszú tapsokkal honorálta. Zongorán Payer Árpádné játszott, nagy precizitással. A felolvasást Barany Lajos káplán tartotta. A sokat emlegetni szokott inkvizíciót mutatta a maga valóságában, megcáfolvva a ponyvairódalom rémészeit.

VIDA ELEK kárpitos és díszítő, Székesfehérvár, Megyeház épülete. Teljes felölöség mellett csakis elsőrendű munkák.

A városi iskolaszék mai ülésében Lauschmann Gyula dr. indítványokra az összes iskolák tanítóit és tanulóit könyvtára számára Bilkei Ferenc *Tul az Oceanon* című művét.

A Székesfehérvári Korcsolyázó Egyesület f. hó 19-én d. e. 11 órakor tartotta évi rendes közgyűlést a Vörösmarty-kör helyiségében Reó István elnökletével. A tavaszi árvízszedelem az egyesületi csarnok terraszán és a felügyelő lakásában erős rombolást okozott, de ez most már helyre van hozva, ami azonban mintegy 60 korona költséget igényelt. Következett az általános tisztújítás. Megválasztottak elnökké Reó István, alelnökké Turján József, titkárrá (a lemondott Véber Imre helyébe Major Mihály, pénztárnokká Thiering Ernő, ügyésszé (a lemondott dr. Vermes Mihály helyébe) dr. Vértessy Géza, jegmesterré Lichtneckert László, választmányi tagokká dr. Arókay Antal, dr. Kaltecker Viktor, Klökner József, dr. Kneifel Ferenc Kovács A. Sándor, Köhler József, Kunos Gyula, Kündig György, Pfinn István, dr. Say Viktor, Szepessy Géz, Tóth Artur, Vértessy József és Vigyázó Imre, számvizsgálókká Berényi István, Kiss Géza és Schabert Gusztáv.

Karácsonyra ifjusági iratok, képeskönyvek, disszíművek, levélpapírok, irókészletek, fölgömbök, fényképező és fűssikai készílékek stb. nagy választékban Klökner Péter udv. könyvkereskedésében Székesfehérvárott.

Kérem a nagyközönséghez! Közelg a Szilveszter, a mentők napja. Kérő szóval fordulunk a város közönségéhez, hogy mint a mult évben, úgy most is adjon néhány fillért azoknak, kik a bajba esetteknek segítenek. Kérő szónokat mindenkihez, kik szerettel gondol reánk s jóindulatokat továbbra is megtartják azok iránt, kik bárhol és bármikor jelennek meg ott, hol bajveszély, siránkozás van. Kimutatásaink hónapról, hónapra a balesetek számának nagyobbodását mutatják. A balesetek számának szaporulata új és új felszerelés beszerzését teszik szükségessé. Erre az összeget a mentők napján szervezett gyűjtés adja nekünk. Szerény gyűjtésünket eddig jól végzett munkánk tudatával kezdjük a legnagyobb bizalommal. Ne tagadj meg senki fillereit, még akkor sem, ha többször kéri is. A mentő a szenvedő embertárs kinján igyekszik segíteni és nem számlálja hova és hányszor hívják. Meg azután „Mindnyájunkat érhet baleset.” A közönség szeretetének megnyilvánulását várják: a székesfehérvári önk. mentők

Fogzás.

Ne ijedjen meg, hanem adjon gyermekének egy kevés SCOTT-féle Emulsió és vessen végeit az álmatlan éjneknek. A könnyedség, amelylyel ezután a fogak jönni fognak, meg fogja Önt lepní.

As Emulsió valószínűsíti a SCOTT-féle módosított emulsióval — a halászt — képlettel egy-lombba vonni.

SCOTT-féle Emulsió

kellemesen emészthető formában tartalmazza éppen azokat az anyagokat, a melyek megkiváncsoltatnak fehér, egyenes és erős fogak növeszéséhez.

A SCOTT-féle EMULSIÓ tisztaságát és erejét semmissé mülja felül. Ize a legkellemesebb.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb. Egy eredeti üveg ára 2 k. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Csendőrs áthelyezés. Az etyeki állatok nagyon is szükségessé tették, hogy a belügyminiszter egyetérte a megye adminisztrálásának közegeivel Etyeken csendőrállomást létesítsen. Ennek a célnak előérésére a legkönnyebb módot választotta a miniszter: a Sóskuton állomásozó csendőrsőrt áthelyezte Etyekre azzal a hozzáadással, hogy ha szükségessé válik Sóskuton is állít fel új csendőrsőt. A sósuti csendőrség áthelyezése május 1-én történik meg.

Lapunk legközelebbi száma nem csütörtökön este, hanem péntek délelben jelenik meg.

Szinelőadás. A ráckevei rk. elemi népiskola növendékei, a ráckevei kath. kör közreműködésével, 1909 évi December hó 26-án, 1910 évi január hó 2-án és 6-án, a kör helyiségeiben műkedvelői szinelőadást rendeznek. A tiszta jövedelem a szegénysorsu gyermekek felruházására fordítatik.

Mérenylő adós. Nagyperkátáról írják: Bula János nagyperkátai lakos az ottani segélyegylet ellen annyira elkéseredett valami kezeségből kifolyólag, melyből sehogysem tudott szabadulni s amely kis vagyonát is veszéllyel fenyegette, hogy Leichter Sándor könyvelőt, akit minden baj okozójának tartott, szombaton délelőt a községhez kapujában arcán, fején, kezén összeszurkálta. Nagyon jellemző a mai állapotokra, hogy a közelben beszélgető emberek közül egy sem sietett a vérengző ember megfékezésére, sem a véreből fetregő „nadrágos ember” megfékezésére. Bula önként jelentkezett a csendőrségnél.

Takaréktűzhely különlegesek, valódi dr. Meidinger kályhák, vas és rézbutorok, gyermekágyak és kocsik nagy választékban. Márkus Simon Fia lakatosnál Jókai-utca 16.

A suszterinas furfangja. Jóízű esetet mesélnek Bicskéről. Blau József korcsmáros háza előtt elitópák a járdát. Az eset maga is felüláll a mindennapi életben előforduló lopásokon, de nagy stílvű a következő eset teszi. Egy alcsuti ember folyó hó 15-én Bicskéra ment kocsiával, hogy téglát vásároljon. A falu elején találkoztott három suszterinassal, akikől megkérdezte merre lehet Bicskén téglát kapni. Az egyik Kósa Ferencnek erre gonosz furfangot eszelt ki. Az mondta, hogy az ő apja téglagyáros, legalkalmasabb lesz attól beszerezni a téglát. Még azzal is kecsegtette a jámbor idegent, hogy nem is kell felkeresnie a messze levő téglagyárat apjával reggelre kiszállítja a kívánt téglamennyiséget. Az alkut megkötötték. Másnap reggelre csakugyan megjött a téglá, de Blau korcsmáros uram nézett szomoror szívvel utána. A három furfangos suszterinas éjnek idején felszedte Blauék elő a téglát, ellopta a járdát és jóváért csinálva eladta az alcsuti embernek. A dolog csakhamar tiszta megvilágításban állt az érdekelt felek előtt s a furfangos inasok már a bicskei községhez dutyijának lakói.

Hol vannak a tyukok. Kő Katalin (Olaj-utca) lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy 8 darab tyujkát ismeretlen tettes 20 korona értékben ellopta. A nyomozást a rendőrség megindította.

Gazdaasszony kerestetik vidéki földbirtokoshoz Nyírtamegyébe. Jelentkezők forduljanak lapunk szerkesztőségéhez.

Színház.

Szombat, dec. 19.

A botrány. Batallo színműve. Bemutató előadás. Ismét egy nagystíliú darab, amely tele van meglepő szépségekkel, pszichológiai remeklésekkel és még több művészettel. Ismét olyan darab, a mely a mi két kiváló művésznünknek Verőnek és Kovácsnak olyan terrenumot nyújtanak, hogy csillogtathatják tudásukat s lebilincselhítenek és elragadhatnak bennünket. Be is bizonyították újra, hogy a komoly tudás mezején minden hozzértő ember teljes elismerésére joggal számíthatnak. A botrány hőse Feriout (Kovács) gyáros felesége Charlotte (Verő), aki nyaraláson megismerkedik Artenezzoval (Déri) s odaadja magát neki. Egy hét alatt bebizonyul, hogy Artenezzo csak a pénzért szerette az elkábult asszonyt, a ki megrémül önmagától és cselekedetétől, de persze későn. A kalandor a törvény elé kerül, mert, a mi a bonyodalom áliandójfűszékét képezi, pénzszerzésére az asszony nevéet használja föl.

Charlotte fölfedezi a bűnét férje barátjának, Jean-nek (Bátori), aki kieszközi, hogy a törvényszék lehetőleg diszkrétan bánjék az asszony nevével. Charlottenak Párisba kell mennie tárgyalásra. A férj gyanút fog és kivallatja Parizot (Vértes). A férj tud minden, irtózatossá bűszű akar állani, az egész család, sőt a cselédség előtt akarja semmivé tenni feleségét. De az utolsó pillanatban a jobbik észére tér és a kis fiát vádolja a rossz tanulás miatt. Az asszony bűne azonban mégis nyilvánosságra jut s most már a férj felesége előtt is kitör. Asszony összetörve azt kéri, hogy ölje meg a férje, közben a több napi borzasztó izgalmaink után összetörve, fizikailag teljesen kiemertülve; férje szemrehányó, de mindinkább higgadt beszéde közben elalszik. A férj boszu helyett csitítja gyermekeit: Csöndesen legytek, a mama alszik.

Ezzel végződik a darab. Mindenesetre szokatlan, de nem lehetetlen. S a modern színműírók lassan eltérnek már a romantikus világ olytén rendszereitől, hogy az első felvonásban már teljesen tisztában vagyunk befejezéssel és csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy e szerző mivel tudja kitölteni a közbeeső időt.

Az est fődicsősege és tudása Veró művészetén mulott, a ki újra neki, illetőleg fényes tehetségének megfelelő szerepet kapott. Maga a szerep végtelenül nehéz, hiszen a legtöbb anyagot önmagától kell vennie, mert a szerző alig ad a szájába elbeszélni valót. Lelkére mint egy nagy szikla nehezedik rá tévedő szerelmének tudata. Egész idő alatt a fölfedezés tudata gyötri, de színelnie kell, mert nem tudja, hogy ismerik-e már titkát. Mosolyogni kellett, mikor a lelkét majd szétvetette a belső izgalom. Mindent mérsékelően adta elő Veró s nem hiszik, hogy akár a tavalyi, akár az idei szezon bármelyik szerepében ily remekül állotta volna meg a helyét. Hozzá az ő fejlett izlése az öltözésben teljesen kiegészítette illúziókat. Partnere Kovács volt, még pedig méltó partnere, a ki a szenvedélyek szélső változatai közt, a brutális erő és szenvedély vad kitöréseiben s a gyengédségig menő okosság alakításaiban meglepően a helyzet magaslátán állott s méltán osztott Veróval abban a többször megismétlődő tapsviharban, a melybe ketten a közönséget belesodrótták. Mellettük Déri alakja és játéka kielégítette a tetszést. A szerelmes bonviván alakja, mint máskor, most is kielégített az játékában. De egyet mindig éreztünk, a mit egyébként Kovácsnál is meg kell jegyeznünk, hogy oly rekedtség tartja őket lenyűgözve, amitől jóideig nem lehet szabadulni. Annyi munka mellett, a mennyi az ő vállalkra nehezedik, lehetetlen a fizikumnak eleget tenni, ha már a lélek megtenné is a maga munkáját. Bátorinak abszolúte idegen volt ez a komoly drámai közvetítés. Mikor a gyors izgatott beszédét hallottuk, örökké a komikuma jutott eszünkbe, a melyen annyiszor kacagtunk. Vértes elég jó volt ismét, de a váliatási jelenetnél csodálatosan befagyott minden mozdulata. Kiss Cecil egészen jó volt, Kiss Tusi azonban kész papagálnak öltözött. Mi azt hisszük, hogy a szobaleányhoz a fekete ruha fehér kötényt illik, nem piros, sárga, zöld paradé.

Heti műsor:

Kedd	Gálya-arab
Szerda	Vera Violetta. Cigányország.
Csütörtök	Sasfők.
Péntek	Szűnet.
Szombat d. u.	Iglói diákok.
	este Az igmándi kispap.

Anyakönyvi statisztika.

1909. december hó 11-től 1909. december hó 18-ig.

Születés. Született: 12 törvényes fiú, 11 leány, törvénytelen fiú 0, leány 0, halvaszületett törvényes fiú, 0 leány 0, törvénytelen fiú 0, leány 0. Összesen 23.

Halálozás. Elhalt: 7 éven aluli 5 törvényes fiú, 1 nő, 7 éven felüli: 9 férfi, 12 nő. Összesen 29.

Ezerint a születést a halálozást 2-vel mulja felül.

Meghaltak:

Özv. Balázs Mihályné, Nadorovits Julianna r. k. 78 éves, Salétrom-u. 1. — Özv. Rábics Ágostonné, Takács Mária r. k. 84 éves, Gyümölcs-u. 25. — Korch István r. k.

nyug. honvédszázasos, 60 éves, Öreg-u. 5. — Krausz Ferencné, Forintos-Erzsébet, r. k. 57 éves, Hayranek-tanya. — Herman József ref. 18 hónapos, Berényi-u. 23. — Peresztégi Nagy I. Mihályné, Piller Anna r. k. 21 éves, Sörpince-u. 24. — Szűcs György ref. kispirtokos 47 éves, Öreghegy 272. — Hencz János r. k. kéregető 81 éves, Szt. György-kórház. — Szabó Ferenc r. k. 1 hónapos, Maroshegy 40. — Id. Endl Károly r. k. önnálló kőműves 12 éves, Ösz-u. 16. — Kron Julianna izr. 4 éves, József-u. 12. — Weisz Katalin izr. 60 éves, Budai-ut. 28. — Térmeq Julianna ref. 40 éves Temetősor 13. — Mayer János r. k. 71 éves, Szt. György-kórház. — Virág József r. k. napsz. 38 éves Sár-u. 40. — Sreibert Antal r. k. 6 hónapos Malom-u. 53. — Özv. Kis Józsefné, Magyar Katalin r. k. 79 éves, Aggútózt. — Szabó György r. k. 32 éves pincér 1909. ápr. 12-én Rómában, (Olaszország). — Özv. Hoffmann Alajosné, Rechartt Mária r. k. 89 éves, Rákóczi-u. 7. — Özv. Molnár Jánosné, Rauf Katalin r. k. 54 éves, Sár-u. 5. — Özv. Tikász Józsefné, Tót Anna r. k. 84 éves Rác-u. 30. — Özv. Belső Jánosné, Lencsés Erzsébet r. k. 38 éves, Aggútózt. — Takács János r. k. 65 éves, Aggútózt. — Pozszavetz Mária r. k. 18 éves, Szt. György-kórház. — Reich Lipót izr. önnálló lakatos 68 éves, Ösz-u. 15.

Üzletáthelyezés miatt

mélyen leszállított

olcsó szabott árakon

bocsájtom áruba csakis elsőrendű áruimat

KNAZOVITZKY BÉLA

kalap, cipő, uri divat
s rövidáru kereskedő.

Gyötrelmeőbb, kínosabb fájdalom a fogfájásnál alig van; ezer meg ezer ember szenved benne, pedig nem kénytelen vele, mert

örökre megszabadul tőle az, aki Sztraka Menthol fogszippanjait használja.

Ára majolika szelencében 1 kor. melyhez a fogápolásról egy tudományos színvonalon álló értekezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogériákban stb. kapható egykoronáért.

Kapható: Steiner Béla drogueriában, Kossuth-utca és Borbély Béla fodrász-üzletében, Sas-utca.

Minden áruból e hó 16-tól 30-ig 10% engedmény!

GERENDAI GYULA

vászon, fehérnemű, uri- és nőidivat-árak új üzlethelyisége
Székesfehérvár, Kossuth-utca 4. szám.

Ajánlja a mélyen tisztelt vevőközönségnek alkalmas karácsonyi ajándékkul elismert jöminőségű következő árukat:

Urak részére: Dívatos kalapok, sapkák, angol kötött kesztyűk, bélelt bőr kesztyűk, fehér és színes dívatos ingek, gallérok, kézelők, inggombok, kötött vadász mellények, flanel sport ingek, kötött gallérvédők, dívatos nyakkendők, esőernyők, sárcipők, különféle komot cipők, téli alsó ingek és nadrágok, zsebkendők színes v. fehér monogrammal 1 tucat 7-20 K.

Hölgyek részére: Kávéstíriék, fehér damaszt asztalnemű, új dívatos selymek bluzra és ruhára, ruhaszővetek, női ingek, corsetták, bahiszt és clott kötények, selyem és clott alsószojnyák, színházi selyem zsálók, szörme gallér és muff, skót flanel zsálók, berendezett kézimunka dobozok. Alkalmas ajándék 1 vég szifon 9kor., 12kor., vászon, szőnyeg, goblein és damaszt szövésű agy- és asztalterítő.

Illatszerek rendkívüli leszállított áron.

Gyermekek karácsonyi ajándéka: finom játékszerek, harisnya, kesztyű, kalap, sapka, lábszár védők, szörme garnitúrák, fehér és színes kötények, zsebkendők.

Teljes csecsemő kelengyék, ugyszintén a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig gyermek kocsik.

Vidéki megrendelés postafordultával lesz elintézte.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérme. kapható a szabd. hatyugógyszertár által Majna-Frankfurt.

SCHMELZER JAKÓ

Székesfehérvár, Nádor-utca 6. (ezelőtt Szekerák és Hornyánszky)

ALAPITVA 1803.

Ajánl a közelgő ünnepekre nagy választéku tárlatából

díszműtárgyakat fa-, bőr-, bronz és chinai ezüstből, fa- és érc dohányzó asztalkákat, dísz álló consolókat, tea és hangjegy állványokat, virágvázakat, különféle ékszer és uti dobozokat, teljes bronz íróasztali készleteket, gyönyörű színházi látszóveket, tálcákat, alpacca és alpacca ezüst elsőrendű evőszereket és acél zsebkéseket, bőr-, szivar- és pénztárcákat ezüst ékkel bronz és bőr képkéretet, valódi chinai csészéket és dísztárgyakat, nagy képeket és miniatúr szentképeket, tajt, borostyán és ezüst szipkákat, tajtípiákat, ezüstfogantyus lovagló és sétatobotokat, francia illatszereket, magyar ruha- és fogkeféket, selyem bársony és bőr albumokat és varró kassetteket, mindennemű hangszereket, gramophonokat és kiegészítő részeit, vadász fegyvereket, Browning pisztolyokat és revolvereket, vadászati szereket, töltenyeket, kitűnő optikai látszóveket, hőmérőket, gőzmozdony és mozgonyokat, nagy választéku gyermek játék árukat és még ezer más minden itt fel nem sorolható különleges cikkeket.